

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
19/00009-20

Vår dato
11.03.2019

Hørings svar -forslag til ny forskrift om utførelse av personundersøkelse

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 29.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere

Forslaget er forelagt FOs medlemmer ansatt i kriminalomsorgen og bygger i hovedsak på tilbakemeldinger fra våre medlemmer. Vi er kjent med at flere friomsorgskontor gir utfyllende høringssvar.

Det kommer ikke klart fram av utkastet om forskriften til nye retningslinjer bare skal gjelde personundersøkelser av mindreårige, eller om de også skal gjelde personundersøkelser generelt. Siden personundersøkelser som omhandler mindreårige (heretter kalt PUM) får så stor plass i retningslinjene, velger vi i vårt høringssvar å knytte våre kommentarer opp mot utarbeidelse av disse.

Gjennomføring av PUM knyttet til vurdering av en eventuell ungdomsstraff, er mer krevende enn andre personundersøkelser og tar mye tid. Fireukersfrist og krav om at PUM skal prioriteres foran andre arbeidsoppgaver, medfører økt arbeidspress. Ved innføringen av ungdomsstraffen ble konfliktrådene tilført midler til å gjennomføre straffereaksjonen. Friomsorgen fikk samtidig en del ekstra oppgaver knyttet til både gjennomføring av ungdomsstraffen og gjennomføring av PUM. Friomsorgen har ikke blitt tilført ekstra midler knyttet til disse oppgavene.

Vi vil kommentere på noen av de ulike paragrafene

§ 3

FO er enig i at personundersøkelse i all hovedsak skal utføres av ansatte i friomsorgen. De innehar den sosial- og barnevernsfaglige kompetansen som trengs for å gjøre faglig gode vurderinger.

§4

Friomsorgen er avhengig av at påtalemyndighet sender relevant informasjon. I retningslinjene er det hensiktsmessig å presisere hva som er å regne som «relevant dokumentasjon». Politiet må informere den siktede om at det vil bli anmodet om personundersøkelse slik at den siktede er forberedt på at dette kommer til å skje.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

§ 5

Gjennomføring av personundersøkelser er allerede en prioritert oppgave for friomsorgen. Eventuelle forsinkelser i arbeid med disse oppstår oftest ikke hos kriminalomsorgen, men beror på forhold som ligger utenfor deres ansvarsområde. I følge våre medlemmer i friomsorgen, erfarer de ofte at saken er blitt liggende for lenge hos politiet og dokumentasjonen som følger med er mangelfull.

FO har forståelse for at det settes frister og bakgrunn for det. Personundersøkelser for mindreårige er et viktig samfunnsoppdrag, og skal prioriteres. Det å utarbeide en personundersøkelse er et tverretatlig samarbeid som forplikter alle instanser til å gjøre sitt for å framskynde prosessen. Som nevnt innledningsvis har friomsorgen blitt tildelt nye oppgaver uten en tilsvarende ressursøkning - en fireukers frist for gjennomføring av denne anses derfor som noe kort. Det er imidlertid bra at det presiseres at fireukersfristen løper fra fullstendig anmodning om at PUM er mottatt.

§ 7

Dersom siktede ikke samtykker vil det i realiteten ikke være mulig å utføre en PUM. Innhenting av informasjon fra kilder forutsetter siktedes samtykke. Om det ikke gis samtykke står man igjen med kun informasjonen som foreligger hos kriminalomsorgen. I saker hvor samtykke mangler kan friomsorgen anbefale påtale å stevne aktuelle kilder for å vitne for «lukkede dører». Det samme gjelder i saker der foreldre/verge nekter at det gjennomføres en PUM. Det er særlig aktuelt i saker der ungdommen er innstilt på å samarbeide omkring PUM eller der kildenes informasjon er til den enkeltes gunst.

FO synes det er bra at det i forskriften understrekes at det skal framgå hvilke kilder opplysninger bygger på. Hva som er fakta, hva som er vurderinger, hvilke kilder som har sagt hva og hvilken informasjon som ikke er verifisert må også komme klart frem.

§8

FO mener det kan settes grense for hvor mange innkallinger som skal sendes. Imidlertid må en være klar over at dette er ungdom som befinner seg i vanskelige og ustabile livssituasjoner. Derfor er det viktig å vise skjønn og fleksibilitet så grensen ikke blir absolutt. Andre kanaler enn brev for å få tak i ungdommen må brukes. Det er ikke bare friomsorgen som har ansvar for å få ungdommen til å møte. Her har påtale et ansvar for å gi mest mulig riktig oppholdssted - det samme gjelder også forsvareren hvis vedkommende sitter med disse opplysningene.

Saker der ungdom vil at det skal utføres PUM, men hvor verge sier nei, er utfordrende. FO mener at dette bør problematiseres. Samtidig som du er strafferettslig ansvarlig som 15 åring regnes du ikke som voksen nok til å samtykke i at det utføres en PUM. Vi vet at mange av disse ungdommene som vurderes for ungdomsstraff, har et vanskelig forhold til sine foreldre/foresatte. Det kan derfor for noen av ungdommene være uheldig at foreldrene trekkes så sterkt inn i både gjennomføring av PUM og ungdomsstraffen. Særlig gjelder dette i de sammenhengene der foresatte ikke har evnet å gi barnet god nok omsorg under oppveksten.

§ 10

Flere friomsorgskontor har utviklet egen praksis og utarbeidet ulike skjema som brukes ved innhenting av informasjon. For å sikre en mest mulig lik praksis bør skjemaene standardiseres og gjøres tilgjengelig for alle.

§ 13

Angående samarbeid med ungdomskordinator under utarbeidelse av PUM, bør det framkomme at dette gjelder i saker der ungdomskordinator faktisk har opplysninger om siktede. Det er ikke alltid at ungdomskordinator kjenner til den siktede som det anmodes personundersøkelse på – i de tilfellene vil det ikke være hensiktsmessig med samarbeid. Det er heller ikke gitt at utfallet av saken blir ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging – i de tilfellene mener vi det vil være uheldig å trekke inn enda flere ukjente personer inn i arbeidet med personundersøkelsen.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver